

OCENA TRANSGRANICZNEGO RUCHU TURYSTYCZNEGO NA POGRANICZU POLSKO-CZESKIM NA PRZYKŁADZIE EUROREGIONU ŚLĄSK CIESZYŃSKI

IZABELA GAŚSIOR¹, MICHAŁ ŻEMŁA²

¹ Szkoła Języków Obcych Egida, Katowice
e-mail: izabelagasiior@wp.pl

² Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie
e-mail: michalzemla@gazeta.pl

SŁOWA KLUCZOWE

euroregion, turystyka transgraniczna, transgraniczny region turystyczny

STRESZCZENIE

Tworzenie transgranicznych regionów turystycznych w obrębie euroregionów jest procesem trudnym i złożonym, a przykładem obszaru o dużym potencjale jest pogranicze polsko-czeskie. Celem niniejszego artykułu jest analiza zachowań i preferencji osób odwiedzających Euroregion Śląsk Cieszyński. W porównaniu z innymi euroregionami na pograniczu polsko-czeskim obserwuje się sytuację diametralnie odwrotną. Zarówno odwiedzający z Polski, jak i z Republiki Czeskiej najchętniej odwiedzają polską stronę Euroregionu, a zwłaszcza miejscowości wypoczynkowe Beskidu Śląskiego oraz za-
bytkowy Cieszyn. Przeprowadzone badania ankietowe wskazały na silną dysproporcję w rozwoju turystyki między poszczególnymi częściami Euroregionu, a także na bardzo ograniczoną wiedzę odwiedzających na temat Euroregionu i jego zasięgu terytorialnego.

Wprowadzenie

Jednym z problemów związanych z kształtowaniem i oceną konkurencyjności obszaru recepcji turystycznej jest fakt, że zarówno walory turystyczne, jak i elementy zagospodarowania turystycznego, nie są możliwe do ujęcia w określonych granicach, a bardzo często je przekraczając, powodują niemożliwość jednoznacznej delimitacji przestrzeni turystycznej na rozłączne,

przylegające do siebie jednostki. Dodatkowo ten fakt pogłębiany jest zmienną pomiędzy różnymi osobami percepcją poszczególnych miejsc docelowych (także w sensie ich granic w przestrzeni) oraz ruchliwością samych turystów, którzy podczas pobytu w danym miejscu chętnie korzystają z atrakcji i usług oferowanych w obszarach sąsiednich (Puczko, Ratz, Smith, 2007; Tideswell, Faulkner, 1999). Sprawia to, że dostosowanie działań marketingowych do postrzegania przez turystów obszarów ich penetracji podczas wyjazdu turystycznego często prowadzi do poszukiwania możliwości współpracy między sąsiednimi jednostkami administracyjnymi w celu prowadzenia wspólnych działań marketingowych i kreowania w świadomości turystów regionów turystycznych ponad dotychczasowymi podziałami (Fyall, Garrod, Wang, 2012).

Obszary górskie są predestynowane do działań w zakresie interregionalnej współpracy obszarów turystycznych. Przez wieki góry stanowiły naturalne granice między krajami, regionami i miejscowościami, co znalazło wyraz także we współczesnych granicach administracyjnych. Tymczasem dla turystów, zwłaszcza tych uprawiających wędrowne formy turystyki aktywnej, pasma górskie są raczej elementem łączącym obszary po obu stronach niż te obszary od siebie oddzielającym. Dlatego pogranicze polsko-czeskie będące w znacznym fragmencie obszarem górskim jest szczególnie ciekawym przedmiotem analizy w zakresie transgranicznego charakteru ruchu turystycznego. Na potrzebę traktowania całego pasma Sudetów jako transgranicznego regionu turystycznego wskazywał m.in. Potocki (2009), a temat współpracy transgranicznej oraz transgranicznych produktów turystycznych i infrastruktury turystycznej łączącej obszary turystyczne po obu stronach granicy był poruszany m.in. w pracach Rapacza (2003, 2004), Węckiej (2008, 2009), Żemły (2009, 2014) oraz Kołodziejczyka (2014).

Warto zauważyć, że wszystkie wymienione pozycje koncentrowały się na sudeckim odcinku granicy polsko-czeskiej, natomiast wschodni odcinek tej granicy badany jest rzadziej. Celem artykułu jest częściowe wypełnienie tej luki poprzez analizę stopnia umiędzynarodowienia ruchu turystycznego w Euroregionie Śląsk Cieszyński. Na potrzeby artykułu przeprowadzono 395 ankiet w wybranych miejscowościach w Republice Czeskiej i Polsce znajdujących się na terenie Euroregionu Śląsk Cieszyński. Głównym celem badań jest analiza zachowań i preferencji osób odwiedzających Bramę Morawską i odcinek beskidzki pogranicza polsko-czeskiego. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na trangraniczny charakter ich podróży.

Współpraca euroregionalna na pograniczu polsko-czeskim

Przesłanki i bariery współpracy euroregionalnej

Pogranicze polsko-czeskie posiada bogatą przeszłość historyczną o istotnym dziedzictwie kulturowym wielu sąsiadujących grup etnicznych. Po przemianach politycznych pod koniec ubiegłego wieku powrócono do polityki ponownego łączenia obszarów granicznych w celu wznowienia powiązań i kontaktów. Polityka integracyjna została ukierunkowana na przełamywanie podstawowych problemów ekonomicznych, turystycznych oraz infrastrukturalnych, które utrudniają rozwój obszaru pogranicza (Program, 2007). Ważnym punktem w procesie integracji pogranicza

polско-czeskiego oraz rozwoju współpracy transgranicznej było powołanie do funkcjonowania euroregionów: Nysa–Nisa (1991, euroregion polsko-czesko-niemiecki), Glacensis–Glacensis (1996, największy spośród euroregionów polsko-czeskich), Pradziad–Praděd (1997), Silesia–Silesia (1998), Śląsk Cieszyński–Těšínské Slezsko (1998) oraz Beskidy–Beskydy (2000, euroregion polsko-czesko-słowacki). Zdecydowana większość działań i analiz o charakterze transgranicznym na pograniczu polsko-czeskim prowadzona była w kontekście euroregionalnym w ramach realizowanych programów, tj. programu Phare CREDO, Phare CBC (Program Współpracy Transgranicznej – „Cross-border Cooperation Programme”), Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechnya–Polska 2004–2006, Funduszu Mikroprojektów, realizowanego w ramach Phare CBC oraz w ramach INTERREG IIIA, a także Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska–Rzeczpospolita Polska.

Należy także wskazać na szereg problemów związanych z próbą tworzenia transgranicznych regionów turystycznych na bazie istniejących euroregionów. W pierwszej kolejności trzeba zwrócić uwagę na fakt, że istniejące euroregiony często nie są zgodne z percepcją turystów poszczególnych regionów turystycznych. Szczególnie wyraźnym przykładem jest tu Euroregion Pradziad, który ze względu na nieciągłość i na niespójność walorów z pewnością nie jest obszarem jednolitej percepcji turystów (Węcka, 2008). Nie dziwi zatem fakt, że podejmowane są również próby porozumienia poszczególnych samorządów poza strukturami euroregionu. Przykładem jest wspólna inicjatywa władz czeskiego regionu Jeseniki i polskiego powiatu nyskiego (Żemła, 2009).

Doświadczenia wielu regionów, które wcześniej podjęły współpracę przy tworzeniu wspólnej oferty turystycznej, np. Beskidzkiej 5 (Czernek, 2013; Staszewska, 2009; Żemła 2014), wskazują, że istnienie regionu turystycznego nie jest wyłącznie wynikiem decyzji organów administracji samorządowej lub innych podmiotów dążących do współpracy, ale przede wszystkim musi znaleźć odzwierciedlenie w realnie istniejących procesach i powiązaniach na rynku turystycznym, na które wprawdzie można wpływać, wymaga to jednak bardziej kompleksowych działań, większych nakładów, a przede wszystkim dłuższego czasu niż swego rodzaju ogłoszenie światu, że „od dziś jesteśmy jednym regionem turystycznym” (Żemła, 2014). Konieczna jest analiza zachowań i percepcji turystów, zarówno tych dotychczasowych, jak i potencjalnych, gdyż to właśnie ich wybory czyniące ich podróże turystyczne transgranicznymi w ostatecznym rozrachunku będą stanowić o istnieniu transgranicznego regionu turystycznego.

Kolejną kwestią jest fakt, że współcześnie euroregiony w Polsce straciły znaczną część swojego początkowego impetu, a ich aktywność znacznie osłabła. Takim przykładem mogą być Euroregiony Karpaty i Bug. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa może być efektywna tylko w wypadku, kiedy będzie posiadać ukształtowaną infrastrukturę społeczno-ekonomiczną pozwalającą na włączenie do tego procesu struktur rynkowych. Osiągnięcie odczuwalnych rezultatów współpracy transgranicznej możliwe jest tylko pod warunkiem podejścia do tych inicjatyw jak do codziennej wyteżonej pracy (Żurba, 2010).

Euroregion Śląsk Cieszyński

Euroregion Śląsk Cieszyński zalicza się do najmniejszych euroregionów i obejmuje powierzchnię mniejszą niż 2 tys. km² południowego obszaru Polski oraz północno-wschodniego Republiki Czeskiej. Euroregion tworzy 14 gmin polskich działających w ramach Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej Olza. Po stronie czeskiej 39 partnerskich gmin tworzy Regionalne Stowarzyszenie Współpracy Czesko-Polskiej (Przegląd, 1998). Rozciąga się na obszarze od Hřavý (ČR) i Jaworzynki (PL) po Bohumín (ČR) i Chałupki (PL). Pod względem administracji państwowej Euroregion obejmuje w Republice Czeskiej powiat Karviná, wybrane gminy powiatu Frýdek–Místek, w Polsce przygraniczną część woj. śląskiego (część powiatu wodzisławskiego, miasto Jastrzębie-Zdrój, powiat cieszyński i część powiatu bielskiego) (www.euregio-teschinent-sis.eu/euroregion-slask-cieszynski). Obszar Euroregionu skupia znaczącą liczbę mieszkańców (ok. 680 tys., z czego 320 tys. przypada na część polską) i wykazuje się jednym z najwyższych wskaźników zaludnienia wśród euroregionów. Naturalnym elementem łączącym tereny jest Olza, nad którą leżą miasta Cieszyn i Český Těšín (www.olza.pl).

Rysunek 1. Położenie Euroregionu Śląsk Cieszyński

Źródło: <http://euroregiony.kz.prv.pl/slask.html>.

Ważną rolę w Euroregionie odgrywa zróżnicowana atrakcyjność turystyczna. Znane i często odwiedzane miejscowości turystyczne leżące u podnóża Beskidów, bogactwo i różnorodność szlaków turystycznych i rowerowych oraz zabytki przypominające świetność Śląska Cieszyńskiego to tylko niektóre czynniki wpływające na rozwój ruchu turystycznego w miejscowościach przygranicznych. Do najbardziej znanych miejscowości wypoczynkowych zalicza się Ustroń, Wisła i tzw. Beskidzka Trójwieś: Istebna, Jaworzynka, Koniaków. Na terenie Euroregionu znajdują się również ważne kopalnie węgla kamiennego w Jastrzębiu-Zdroju i Karwinie oraz huta żelaza i stali

w Trzyńcu. Do bogactw naturalnych Euroregionu należą borowiny i wody mineralne, a także złoża cennego piaskowca godulskiego.

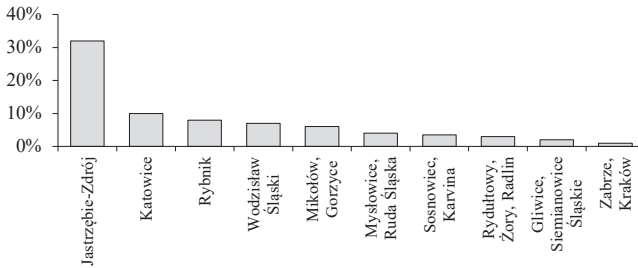
Metodologia i wyniki badań

Badania ruchu turystycznego oraz atrakcyjności turystycznej Euroregionu Śląsk Cieszyński przeprowadzono w lipcu i sierpniu 2014 r. Respondentami byli odwiedzający gminy Euroregionu Śląsk Cieszyński po stronie polskiej i czeskiej. Badanie przeprowadzono w dni powszednie i weekendy o różnych godzinach. Dobór respondentów odbywał się w sposób przypadkowy, natomiast celowo dobrane zostały miejsca prowadzenia badań. Liczebność próby w badaniu została określona na 400 respondentów z podziałem na gminy o dużej atrakcyjności turystycznej (po 50 ankiet) oraz gminy o średniej atrakcyjności (po 30 ankiet). Do pierwszej grupy zaliczono: Cieszyn, Ustroń, Wisłę, Istebną, Brenną oraz Karwinę, do drugiej: Jastrzębie-Zdrój, Bogumin oraz Czeski Cieszyn. Pozostałe gminy mają bardzo małe znaczenie turystyczne. Po zweryfikowaniu formalnym i merytorycznym oraz odrzuceniu niekompletnych kwestionariuszy zebrano 59 ankiet w Wiśle, gdzie 6 respondentów deklarowało obywatelstwo czeskie, 41 w Jastrzębiu-Zdroju, w tym 4 Czechów, 51 w Karwinie (43 obywateli Polski), 57 w Ustroniu, 52 w Cieszynie (w tym 2 Czechów), 49 w Brennej i 48 w Istebnej, 29 w Czeskim Cieszynie (w tym 26 Polaków). Łącznie w wynikach badań uwzględniono 395 ankiet. W całej badanej grupie 94% stanowiły osoby deklarujące pochodzenie polskie, zaś 6% to obywatele Republiki Czeskiej. W strukturze całej próby 42% stanowili mężczyźni, a 58% kobiety. Dominującą grupą były osoby w wieku 36–50 lat (40%), drugą grupę tworzyły osoby w przedziale 21–35 lat (30%), a najmniej było respondentów w wieku do 20 lat (9%).

W badaniach wykorzystane zostały wcześniej przygotowane anonimowe kwestionariusze. Badanie przeprowadzono osobiście, wypełnienie kwestionariusza zajmowało ok. 10 min. Ankieta składała się z 15 pytań: 13 pytań miało charakter zamknięty, 5 pytań pozwalało na wskazanie kilku odpowiedzi, 2 pytania wymagały oceny poszczególnych walorów lub usług, 2 pytania miały charakter otwarty¹. W realizacji wywiadów wsparcia udzieliły punkty informacji turystycznej, a w szczególności Galeria Historii Miasta w Jastrzębiu-Zdroju.

Respondentów zapytano w pierwszej kolejności o miejsce ich zamieszkania (rys. 2). Zauważono, że wśród turystów odwiedzających Euroregion Śląsk Cieszyński dominowali mieszkańcy woj. śląskiego, najliczniej z gmin samego Euroregionu oraz aglomeracji GOP-u. Znacząca liczba odwiedzających pochodziła ze średnich i dużych miast. Niewielki procent (6%) przypadła na mieszkańców wsi (np. Mszana, Gołkowice, Skrzyszów) i małych miast (np. Radlin, Rydułtowy, Lubartów). Wśród obywateli Czech dominowali mieszkańcy Karwiny i przyległych miejscowości (78%) oraz Czeskiego Cieszyna (22%).

¹ W niniejszym artykule zaprezentowane zostaną jedynie wybrane wyniki badań. Wyniki pozostałych pytań opublikowane zostaną w odrębnych publikacjach.

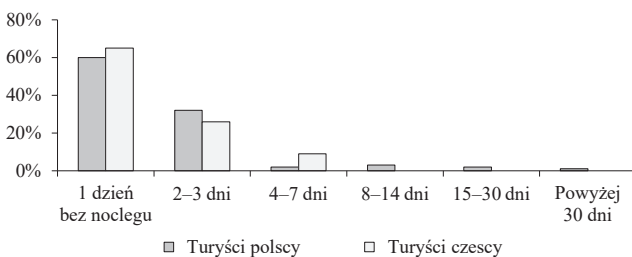

Rysunek 2. Miejsce zamieszkania respondentów

Źródło: badania własne.

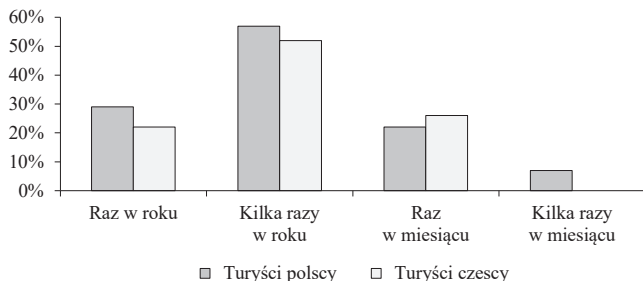
Ponad połowa respondentów pochodziła z miejscowości wchodzących w skład Euroregionu lub położonych w promieniu 30 km, a 1/5 ankietowanych zamieszkuje tereny oddalone do 80 km. Obszar pochodzenia odwiedzających pozwala wnioskować, że zasięg oddziaływania przestrzennego Euroregionu był wynikiem dostępności oraz stopnia urbanizacji obszaru pochodzenia turystów. Wśród respondentów odwiedzających Euroregion Śląsk Cieszyński znalazły się również osoby z woj. mazowieckiego, łódzkiego, pomorskiego, dolnośląskiego, małopolskiego oraz opolskiego.

Konsekwencją krótkich podróży respondentów do Euroregionu był czas, jaki spędzali oni na jego terenie (rys. 3). Ponad połowa ankietowanych deklarowała, że odwiedza Euroregion na jeden dzień. 32% respondentów polskich i 26% czeskich pozostawało na 2–3 dni (zwykle weekendy). Tygodniowe i dłuższe pobyty wiązały się przede wszystkim z turnusami sanatoryjnymi lub koloniami letnimi. 3% odwiedzających pozostawało w badanych miejscowościach powyżej 30 dni z powodu odwiedzin u krewnych lub znajomych. Ponadto, aż połowa respondentów przyjeżdżała do miejscowości Euroregionu kilka razy w roku (rys. 4). 30% polskich i 22% czeskich turystów odwiedzało ten region tylko raz w roku, jednak należy zwrócić uwagę na fakt, że co czwarty wśród ankietowanych był bardzo częstym gościem Euroregionu.

Rysunek 3. Długość pobytu respondentów w miejscowościach Euroregionu Śląsk Cieszyński

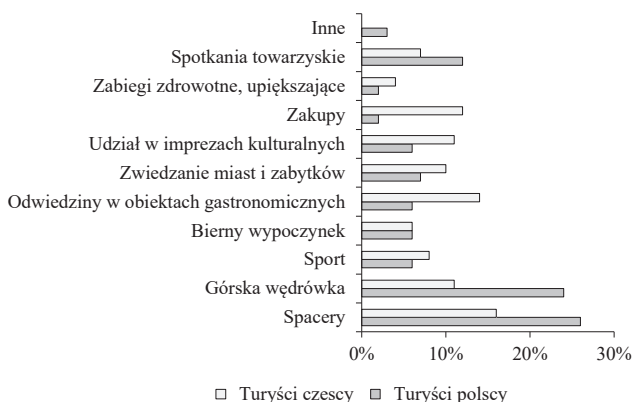
Źródła: badania własne.

Rysunek 4. Częstotliwość przyjazdu respondentów do Euroregionu Śląsk Cieszyński

Źródło: badania własne.

Analiza odpowiedzi na pytanie na temat aktywności podejmowanych podczas pobytu w Euroregionie wykazała, że był on dla ankietowanych przede wszystkim miejscem aktywnego wypoczynku (rys. 5). Preferowaną formą rekreacji zarówno dla respondentów polskich, jak i czeskich były spacery. Nieco inaczej kształtowała się analiza pozostałych preferencji dla dwóch narodowości. Odwiedzający z Polski uprawiali górskie wędrówki (24%) i spotykali się z rodziną i znajomymi (12%). Warte podkreślenia jest to, że obywatele Czech szczególnie chętnie odwiedzali obiekty gastronomiczne (14%) oraz dokonywali zakupów (12%)². Około 10% ankietowanych aktywnie uprawiało sport i turystykę górską. Chętnie zwiedzali również miasta i zabytki.

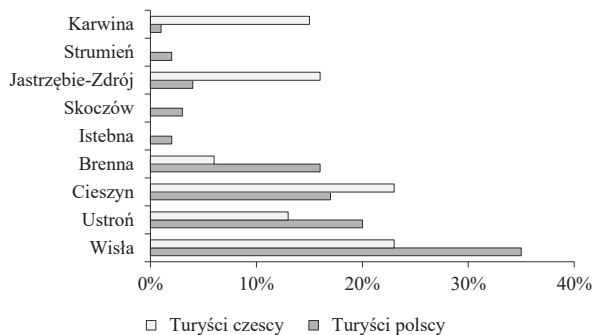
Rysunek 5. Forma aktywności respondentów podczas pobytu na terenie Euroregionu Śląsk Cieszyński

Źródło: badania własne.

² W odpowiedzi pytanie o motywy przyjazdu do Euroregionu, które nie jest szczegółowo omawiane w niniejszym opracowaniu, aż 18% Czechów i tylko 3% Polaków wskazało na ceny usług turystycznych jako swój główny motyw przyjazdu.

Respondenci wskazywali zwykle 2–4 odpowiedzi, tylko nieliczni podawali jedną możliwość.

Ankietowani poproszeni zostali także o wskazanie najczęściej odwiedzanych przez nich miejscowości w Euroregionie. W sumie wskazanych zostało 9 miejscowości: Wisła, Ustroń, Cieszyn, Brenna, Istebna, Skoczów, Strumień, Jastrzębie-Zdrój, Karwina. Zdecydowanie największą popularnością cieszyła się Wisła, a w dalszej kolejności Ustroń, Cieszyn i Brenna. Rysunek 6 pokazuje wyraźnie różnice w preferencjach między respondentami z Polski i Czech. O ile większe zainteresowanie Czechów Karwiną było oczywiste, tak dość zaskakujące mogą być wysokie wyniki Jastrzębia-Zdroju oraz po części Cieszyna. Taki układ odpowiedzi w pewnym stopniu potwierdza też wcześniej prezentowane wyniki pytania na temat podejmowanych form aktywności. Respondenci polscy skupili się przede wszystkim na miejscowościach wypoczynkowych, podczas gdy Czesi wyżej ocenili duże miasta, co może wynikać z ich chęci zwiedzania, ale także z często podejmowanej turystyki zakupowej. Odpowiedzi na omawiane pytanie pokazują również brak wiedzy respondentów na temat Euroregionu i jego zasięgu. Większość respondentów utożsamiała obszar Euroregionu tylko z obszarem polskiej strony Beskidu Śląskiego, typując miejscowości, które historycznie i etnograficznie związane były z Cieszynem. Brak informacji na temat gmin tworzących Euroregion potwierdzało często podawanie błędnych miejscowości obejmujących inne euroregiony lub Beskid Żywiecki. Mieszkańcy Polski wyliczali często Szczyrk, Czechowice-Dziedzice, Bielsko-Białą, Ujsoły oraz Żywiec. Mieszkańcy Republiki Czeskiej zaliczali do Euroregionu Wodzisław Śląski, Olzę oraz Rybnik.

Rysunek 6. Miejscowości Euroregionu odwiedzane przez respondentów

Źródło: badania własne.

Podsumowanie

Zaprezentowane wyniki badań pokazują, że w obecnie Euroregion Śląsk Cieszyński nie może być postrzegany jako obszar występowania intensywnego transgranicznego ruchu turystycznego. Jest to wynikiem przede wszystkim bardzo nierównomiernego rozłożenia walorów turystycznych

po obu stronach granicy. Zdecydowanie bardziej atrakcyjna jest część polska obejmująca znane kurorty górskie i zabytkowe miasto Cieszyn, podczas gdy po stronie czeskiej dominują obszary przemysłowe, a znaczenie turystyczne rewitalizowanego obecnie uzdrowiska w Karwinie jest stosunkowo niewielkie. Prowadzi to do sytuacji odwrotnej niż obserwowana w pozostałych euroregionach na pograniczu polsko-czeskim, gdzie znacznie więcej Polaków odwiedza tereny w Republice Czeskiej niż Czechów tereny w Polsce (Węcka, 2008).

Zdecydowana większość turystów w obrębie Euroregionu Śląsk Cieszyński to Polacy podróżujący po jego polskiej części. Wprawdzie sposób doboru próby i wyboru miejsc ankietyzacji uniemożliwia przybliżony nawet pomiar wielkości ruchu turystycznego w Euroregionie, jednak odpowiedzi na temat najpopularniejszych miejsc docelowych i struktura pobranej próby dość jednoznacznie wskazują, że Polacy bardzo rzadko odwiedzają część czeską, natomiast część Polska jest atrakcyjna dla Czechów głównie z powodu cen, a w miejscowościach tłumnie odwiedzanych przez Polaków odwiedzający z Czech stanowią jedynie margines ruchu turystycznego.

Ponadto, Euroregion Śląsk Cieszyński wydaje się nie funkcjonować jako nazwa miejsca docelowego turystów w ich świadomości. Znacznie lepiej rozpoznawane są nazwy poszczególnych miejscowości wchodzących w jego skład, a zasięg samego Euroregionu dla wielu odwiedzających pozostaje nieznany.

Literatura

- Czernek, K. (2013). Determinants of Cooperation in a Tourist Region. *Annals of Tourism Research*, no. 40 (1), 83–104.
- Fyall, A., Garrod, B., Wang, Y. (2012). Destination Collaboration: A Critical Review of Theoretical Approaches to a Multi-Dimensional Phenomenon. *Journal of Destination Marketing & Management*, no. 1 (1), 10–26.
- <http://euroregiony.kz.prv.pl/slask.html> (20.01.2015).
- Kołodziejczyk, K. (2014). Rozwój sieci szlaków turystycznych wzdłuż granicy polsko-czeskiej w Sudetach w latach 1945–2013. *Prace Geograficzne*, nr 136, 81–101.
- Potocki, J. (2009). *Funkcje turystyki w kształtowaniu transgranicznego regionu górskiego Sudetów*. Wrocław: WTN.
- Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska–Rzeczpospolita Polska 2007–2013. (2007), Warszawa.
- Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska–Rzeczpospolita Polska 2007–2013. (2013). Unia Europejska.
- Przegląd Rządowy nr 6–7 Euroregion Śląsk Cieszyński Informacja Departamentu Integracji Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej MSWiA (84–85) czerwiec–lipiec 1998.
- Puczko, L., Ratz, T., Smith, M. (2007). Old City, New Image: Perception, Positioning and Promotion of Budapest. *Journal of Travel and Tourism Marketing*, no. 22 (3–4), 21–34.
- Rapacz, A. (2003). Wpływ Euroregionu „Neisse-Nisa-Nysa” na rozwój współpracy transgranicznej w turystyce. W: A. Rapacz (red.), *Turystyka i gospodarka turystyczna w Polsce na tle procesów integracji europejskiej*. Wrocław: Wyd. AE we Wrocławiu.
- Rapacz, A. (red.). (2004). *Współpraca i integracja w turystyce w Euroregionie Nysa w perspektywie członkostwa w Unii Europejskiej*, Wrocław: Wyd. AE we Wrocławiu.
- Staszewska, J. (2009). *Klaster perspektywą dla przedsiębiorców na polskim rynku turystycznym*. Warszawa: Difin.
- Tideswell, C., Faulkner, B. (1999). Multidestination Travel Patterns of International Visitors to Queensland. *Journal of Travel Research*, no. 37 (4), 364–374.
- Węcka, B. (2008). Ruch turystyczny w Euroregionie Pradziad. W: J. Telus (red.), *Aktualne problemy rozwoju turystyki w krajach Europy Środkowowschodniej*. Kielce: Wyd. WSETiNS.

- Węcka, B. (2009). Dysproporcje w zagospodarowaniu turystycznym polskiej i czeskiej części Euroregionu Pradziad. W: A. Rapacz (red.), *Gospodarka turystyczna w regionie. Przedsiębiorstwo. Samorząd. Współpraca* (s. 95–104). Wrocław: Wyd. UE we Wrocławiu.
- Żurba, I. (2010). Euroregiony jako najbardziej zaawansowany organizacyjnie i funkcjonalnie poziom współpracy transgranicznej. *Prace Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, nr 12*, 125–133.
- Żemła, M. (2009). Perspektywy budowy konkurencyjnej oferty turystycznej na drodze współpracy w regionach pogranicza nysko-jesenickiego. W: A. Bukała, P. Mielec, V. Ptak, M. Sauer, J. Stefek, J. Styrsky, J. Zavesicki, M. Żemła (red.), *Prehranicni spoluprace Jeseniky–Nysa* (s. 90–95). Jeseník: Sdruzeni Cestoviho Ruhu Jeseníky.
- Żemła, M. (2014). Inter-Destination Cooperation: Forms, Facilitators and Inhibitors – the Case of Poland. *Journal of Destination Marketing & Management, no. 3 (4)*, 241–252.
- www.euregio-teschinensis.eu/euroregion-slask-cieszynski (10.01.2015).
- www.olza.pl (14.10.2014).

THE POSSIBILITY OF BUILDING TRANSBORDER TOURIST REGIONS CZECH-POLISH BORDER ON THE EXAMPLE OF EUROREGION ŚLĄSK CIESZYŃSKI

KEYWORDS | euroregion, transborder tourism, transborder tourist region

ABSTRACT | Creating a transborder tourist regions within the Euroregions is a complex and difficult problem, and an example of an area with great potential is the Polish-Czech border region. The article presents an analysis of the behavior and preferences of visitors to Śląsk Cieszyński Euroregion. Compared with other Euroregions on Czech-Polish border, the situation is opposite. Both visitors from Poland, as well as from the Czech Republic would like to visit the Polish side of the Euroregion, especially the holiday resorts of Beskid Śląski and the historic Cieszyn. Conducted surveys indicated a strong imbalance in development between the different parts of the Euroregion, and a very limited knowledge of visitors on the Euroregion and its territory.